

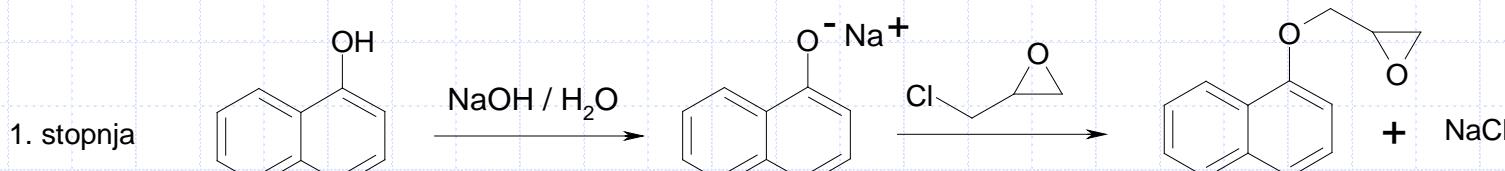

Katedra za farmacevtsko kemijo

Propranolol

Pregled sinteznega postopka

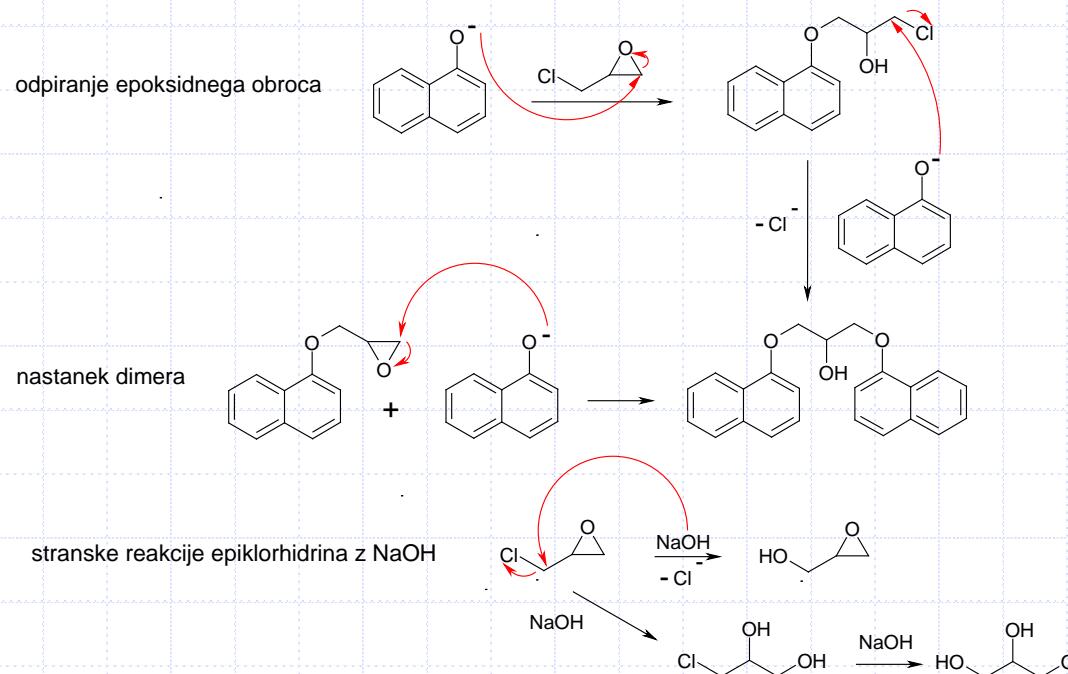
◆ Potek reakcije

1. Za kakšen tip reakcije gre?
2. Zakaj se pojavi rjavo-vijolično obravnanje po dodatku 1-naftola v raztopino NaOH?
3. Zakaj epiklorhidrin dodajamo po kapljicah in zakaj temperatura reakcijske zmesi ne sme preseči 35°C ?
4. Zakaj pri izolaciji produkta spiramo etrno fazo z 1 M NaOH?

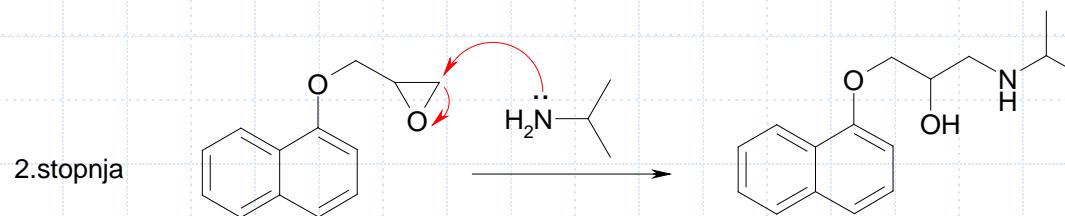
Pregled sinteznega postopka

◆ Stranske reakcije

Pregled sinteznega postopka

◆ Potek reakcije -2. stopnja

1. Za kakšen tip reakcije gre?
2. Zakaj po končani reakciji raztopino nakisamo s HCl ?
3. Katere stranske produkte lahko pričakujemo?
4. Kako se znebimo prebitnega izopropilamina?

OKSIRANI – lastnosti in priprava

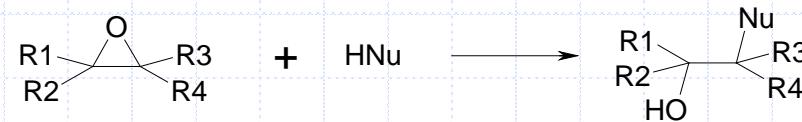
- ◆ tričlenski aliciklični sistemi s kisikom kot heteroatomom
- ◆ reaktivni zaradi deformiranih kotov v tričlenskem obroču
- ◆ občutljivi na nukleofile, reducente hidridnega tipa, močne oksidante
- ◆ izhodne spojine za pripravo alkoholov, glikolov, β -aminoalkoholov
- ◆ v močno kislem ali alkalnem v prisotnosti vode hidrolizirajo do alkoholov
- ◆ uporabni za dezinfekcijo, sterilizacijo (etilenoksid)

OKSIRANI – lastnosti in priprava

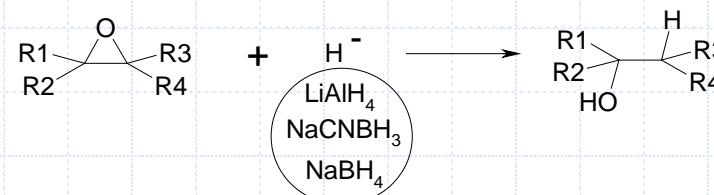
- ◆ Priprava oksiranov (glej skripto!)
  1. epoksidacija alkenov (oksidanti : H_2O_2 , RCOOOH ali O_2 ob prisotnosti katalizatorja – Pt, Pd/C ali Ag)
  2. intramolekularna Williamsonova sinteza etrov mehanizem?

Reakcije z oksiranji

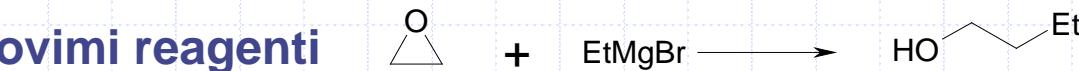
◆ Reakcije z nukleofili

◆ Reakcije z hidridi

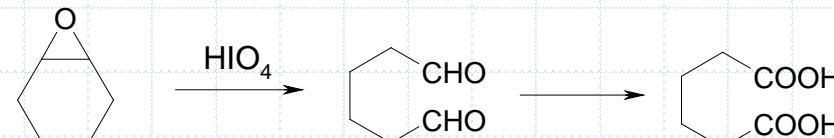
◆ Reakcije z Grignardovimi reagenti

◆ Reakcije z vodo

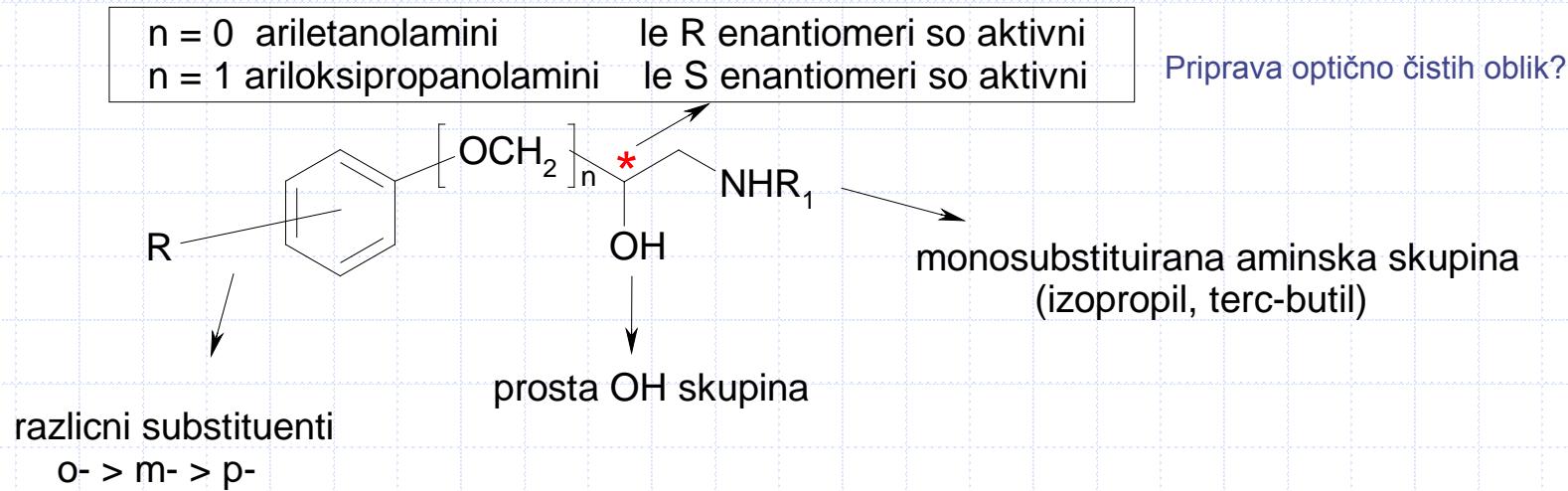

◆ Reakcije z oksidanti

β -blokatorji

- ◆ Glej skripto
- ◆ SAR β -blokatorjev:
  - aromatski obroč
  - aminoetanolna ali oksipropanolaminska skupina

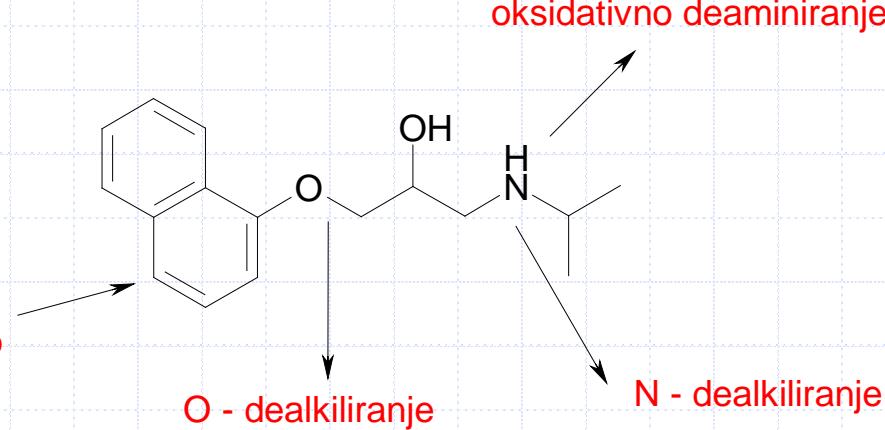
Uporaba propranolola

- **srčne aritmije**
- **angina pektoris**
- **hipertenzija**
- **miokardni infarkt**
- **profilaksa migrene**
- **simptomatska kontrola (tahikardijske, tremorje)**
pri anksioznosti in hipertiroidizmu
- **feokromocitom (skupaj z alfa blokatorjem)**
- **zniževanje krvnega pritiska v dverni veni**
(vena porte) pri portalni hipertenziji
- **preprečevanje krvavitev iz ezofagealnih varic**

Biotransformacija β -blokatorjev

◆ Biotransformacija propranolola

Aromatska hidroksilacija in nato konjugacija z glukuronsko kislino

Sintezne naloge

◆ Sinteza ALPRENOLOLA

1-(o-alilfenoksi)-3-(izopropilamino)-2-propanol iz
2-alilfenola in epiklorhidrina

◆ Sinteza PENBUTOLOOLA

1-(*t*-butilamino)-3-(o-ciklopentilfenoksi)-2-propano iz
2-ciklopentilfenola

Sintezne naloge

◆ Sinteza TIMOLOLA

1-(*t*-butilamino)-3-[(4-morfolino-1,2,5-tiadiazol-3-il)oksi]-2-propanol iz 3,4-dikloro-1,2,5-tiadiazola in morfolina

◆ Sinteza SOTALOLA

N-{4-[1-hidroksi-2-(izopropilamino)etil] fenil} metansulfonamid iz metansulfonilklorida in anilina

Naloge za točke